

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 21 Mayıs 2025

Sayı : 11510

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28480

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20.05.2025

Gizem Özcan

Muğla Milletvekili

Arıcılık bitkisel üretimin artırılması ve ekolojik dengenin korunması için vazgeçilmez bir tarımsal faaliyetir. Bal, balmumu, polen, arı sütü, propolis, arı zehri gibi ürünler sağlarken ana arı ve oğul gibi arı türlerinin çoğalmasını sağlayarak tarıma katkıda bulunur.

2024 yılı Türkiye’de arıcılık ve bal üretimi açısından bir gerilemenin olduğu yıl olmuştur. 2023 yılında 100.399 olan işletme sayısı 97.984’e; 2023’te 9.224.881 koloni sayısı 8.961.975’e; 2023’te 114.889 ton olan bal üretimi 95.492 tona düşmüştür. Sonuç olarak 2023’ten 2024’e geçildiğinde bal verimi 12,45’ten 10,66’ya (kg/koloni) düşmüştür.

Muğla ili Türkiye’nin önemli bir bal üretim merkezidir. Ordu ve Adana’dan sonra en çok bal üretiminin yapıldığı Muğla’da, 2024 yılında 4.308 işletme, 728.913 koloni bulunurken; 7.031 ton bal ve 356 ton balmumu üretimi gerçekleşmiş, koloni başına 9,65 kg bal verimi alınmıştır.

Ülkemizin ekolojik dengesi, tarımı ve ekonomisi açısından hayati bir faaliyet olan arıcılıkla Muğla’da uğraşan üreticilerimizin bir dizi sorunu bulunmaktadır. Bu sorunlar 2021 yılında yaşanan büyük çaplı yangınlardan sonra giderek artmıştır. Çam sahalarının daralması ve çam balının kaynağını oluşturan basra böceğinde büyük kayıplar yaşanması sonucunda göçer arıcılar daha uzak bölgelere gitmek zorunda kalmıştır.

Her şeyden önce, arıcılık desteklemeleri yetersizdir ve enflasyon koşullarında günden güne erimektedir. Üstelik arıcılık desteklemeleri üretim yapılan yılda değil, bir sonraki yıl alınmaktadır. Bu üreticilerin büyük bir maddi kayba uğramasına ve desteklemelerin hedeflerine ulaşamamasına neden olmaktadır. Arıcılık desteklemeleri için kovan tespitini yıl içinde yapacak bir model geliştirilmeli ve aynı yıl destekleme ödemeleri yapılmalıdır.

Arıcılıkta üretim maliyetleri giderek artmaktadır. Başta işgücü ve yakıt giderleri olmak üzere, katlı kovan, ana arı, maske, çıta, körük, el demiri, arı yemliği, arı vitamini, ilaç, çerçeve teli, şeker, arıcı eldiveni, bal mumu gibi maliyet kalemleri olan arıcılıkta enflasyon koşulları üreticiyi ezmektedir. Türkiye Arıcılar Birliği’nin verilerine göre 2023 yılında 127 TL olan bal maliyeti, bu 2024 yılında 261 TL’ye yükselmiştir. Artan maliyetler dikkate alınarak, bal alım taban fiyatı belirlenmelidir. Koşullara uygun yapan bal üreticisine alım garantisi verilmelidir.

Arı üreticilerimizi ve sağlığını tehdit eden önemli konulardan biri de sahte bal üretimidir. Sahte balı önlemek için, arıcılıktaki denetim bütün üretim aşamalarına yayılmalı sadece nihai ürün denetlenmemelidir. Marketlerin ve paketleyicilerin de denetlendiği bir sistem kurulmalıdır. E-ticaret sitelerinden işletme kayıt numarası bulunmayan malların satışına izin verilmemelidir.

Bu bağlamda;

- 1) Arıcılık desteklemelerinin üretimin gerçekleştiği yıl içinde ödenmesine yönelik bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
- 2) Enflasyon koşulları ve üretim maliyetlerinin yüksekliği dikkate alındığında, arıcılık desteklemelerinin en az %100 oranında arttırılması için bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- 3) Muğla'da çam balı üretiminin sürdürülebilirliği açısından basra böceği popülasyonunun korunması ve artırılmasına yönelik ne tür çalışmalar yürütülmektedir?
- 4) 2023 yılında 127 TL olan kilogram başına bal maliyeti 2024 yılında 261 TL'ye yükselmiştir. Bakanlığınız tarafından bal üreticileri için taban fiyat belirlenmesi veya üreticiye alım garantisi verilmesi konusunda bir çalışma yürütülmekte midir?
- 5) Sahte bal üretimi ve satışıyla mücadelede üretim zincirinin tüm aşamalarını kapsayacak bir denetim mekanizması kurulması planlanmakta mıdır? Özellikle e-ticaret platformlarında denetimsiz ürünlerin satışını engellemek adına ne gibi düzenlemeler yapılmaktadır?
- 6) Arı ürünlerinin (propolis, arı sütü, polen, arı zehri vb.) standardizasyonu ve katma değerli ürün haline getirilmesi konusunda üretici birliklerine veya kooperatiflere yönelik ek destek mekanizmaları oluşturulacak mıdır?
- 7) Kış döneminde arı kolonilerinin yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan arı keki, arı yemi ve şeker gibi temel girdilerin üreticilere hibe yolu ile temini konusunda bakanlığınızca herhangi bir çalışma yürütülmekte midir? Bu desteklerin özellikle küçük ölçekli ve göçer arıcılar lehine önceliklendirilmesi düşünülmekte midir?